

Anksiyolitik ilaçlar (trankilizan ilaçlar)

Anksiyete nedir?

Anksiyete bozuklukları nedir?

Anksiyete > Otonomik belirtiler

- Kalp hızında, tansiyonda, kalp kasılmasında, nefes hızında vs artış
- Norepinefrin
- “Alarm” nörotransmitteri
- Yohimbin > noradrenerjik sistem uyarılması > panik atak
- OKB, YAB, şizofreni ve depresyonda anksiyeteyi artırmazlar

Serotonin

- Akut serotonin artışı > korku ve kaçınma davranışı artar (anksiyete) – SSRI’lardaki ilk dönemde gözlenen anksiyete artışıdır...
- Kronik serotonin artışı > CRF düşer > kortizol düşer > stres düşer
- Özellikle yaygın anksiyete boz., OKB, depresyonda etkin

GABA

- Temel nörotransmitter
- Anksiyete
- Kas gevşetici
- Uyku
- Hafıza (rohypnol?)
- Antiepileptik
- Analjezi

Diğerleri

- Histamin
- NMDA
- Asetil kolin
- P maddesi
- Dopamin
- Kannabinoid sistem
- Endorfin
- Melatonin

Panik belirtilerine yol açan ilaçlar

- Kafein
- Dopamin ve epinefrin içeren tansiyon ilaçları
- Efedrin
- Diyet ilaçları
- Nikotin
- Tiroid ilaçları
- İnsulin

Panik belirtilerine yol açan ilaçlar

- Kokain
- MDMA
- LSD
- Esrar yoksunluğu
- Alkol yoksunluğu
- Opiyat (afyon, eroin, morfin, kodein) yoksunluğu
- Nikotin yoksunluğu

Benzodiazepinler

Kısa etkililer (hızlı etki ama kısa süreli)

- Xanax (alprazolam) – panik atak
- Ativan (lorazepam) – çok hızlı
- Dormicum (midazolam)- anestezi
- Lexotonil (bromazepam)

Benzodiazepinler

Uzun etkililer

- Diazem, nervium (diazepam) – anksiyolitik, kas gevşetici, antikonvülzan
- Tranksilen (klorazepat)
- Librax, klipaks (klordiazepoksid) – alkol yoksunluğu, anestezi öncesi, mide barsak
- Rivotril (Klonazepam) – epilepsi, bağımlılık yüksek, insomni, mani
- Rohypnol (flunitrazepam) - hipnotik

Benzodiazepinler

- Bağımlılık yapar, yeşil reçete (4-8 hafta en fazla)
- Zehirlenme çok yüksek dozlarda (nistagmus, solunum baskılanması)
- Kısa etkililerin toleransı daha hızlı
- Alkolle alınmaz
- “Araç kullanma!”

Barbitüratlar

- Luminal (Fenobarbital)
- Pentotal (tiyopental)

Diğer

- Buspon (buspiron) – etkileme 4 hafta, YAB'da iyi, sedasyon nadir, bağımlılık yok
- Atarax, Vistaril (hidroksizin) – antiallerjik, sedatif, alkolle alınmaz, geç etki eder
- Benadryl (difenhidramin) – antiallerjik, sedatif
- Etanol
- Imovane (zopiklon) – uyku için
- Beta blokerler – sadece otonomik belirtileri yok eder

SSS

- Bağımlı olur muyum?
- Sersem olacak mıyım?
- Araba kullanabilir miyim?
- Alkol alabilir miyim?
- Az az kullansam ne olur?

Duygudurum Dengeleyicileri (mood stabilizator)

Lityum (lithuril)

- Antimaniktir.
- Manik atakların tekrarının önlenmesinde etkindir
- Depresyon ataklarının tekrarında da kullanılabilir
- Günlük 900-1600mg (300 x3)
- Toksikdir, kan düzeyi izlenmelidir
- İdeal kan düzeyi 0.6-1.2
- Mani profilaksisi: 2 yıl süreyle

Lityum yan etkiler

- Tremor
- Ataksi – yürüme bozukluğu
- Konfüzyon - şaşkınlık
- Hipotiroidi
- Susuzluk
- Çok işeme
- Böbrek bozukluğu
- Kilo alma
- Libido bozukluğu
- İlaç etkileşimi yüksektir
- İshal *** (zehirlenme!)

Tegretol (karbamazepin)

- Antiepileptik, duygudurum dengeleyici, antiimpulsif, trigeminal nevralji
- Kan düzeyi takip edilmelidir
- Çift görme, dengesizlik yapabilir
- Kan hücrelerini azaltabilir

Diğer

- Depakin (sodyum valproat) - Antiepileptik, duygudurum dengeleyici, antiimpulsif, migren tedavisinde... Baş ağrısı, ishal yapabilir
- Lamictal (lamotrijin)- özellikle kr. Depresyon ve depresyon tekrarının önlenmesi
- Topamax (topiramate)

SSS

- Kanım da tuz mu düşük?
- Kanımda lityum düşük mü?
- Ne kadar süre kullanacağım?